

21. Гончаренко, Т.Л. Підготовка вчителя до реалізації технології проектування навчального процесу з фізики / Т.Л. Гончаренко // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції: Формування та розвиток професійної компетентності сучасного педагога в системі неперервної освіти., (Миколаїв, 12-14 травня, 2011 р.) / МОНМС України, Миколаївський обласний інститут післядипломної освіти). - Миколаїв: ОППО, 2011. – С. 52-54

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОЕКТУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ФІЗИКИ

Т.Л. Гончаренко, В.Д. Шарко

Педагогічне проектування – це один з провідних напрямків у розвитку сучасної освіти, методологічна та організаційна основа технологізації освіти. Питанням розробки та впровадження технологій педагогічного проектування присвячені роботи вітчизняних та зарубіжних дослідників, таких як В.С. Безрукова, В.П. Беспалько, В.В. Докучаєва, І.А. Колеснікова, В.М. Монахов, Т.Ю. Подобедова, В.Я. Сіненко, В.Д. Шарко та ін..

У науковій літературі педагогічна технологія розглядається як: змістовна техніка реалізації навчального процесу (В. П. Беспалько); *продумана в усіх деталях модель спільної педагогічної діяльності з проектування, організації та проведення навчального процесу з безумовним забезпеченням комфортних умов для учнів і вчителя* (В. М. Монахов).

Технологія педагогічного проектування передбачає наступні етапи:

- цілепокладання, прогноз, конструювання практики з прогнозу, отримання і оцінка результату (І.А. Колеснікова);
- теоретичний, технологічний, експериментальний, впроваджувальний. (Т.Ю. Подобедова);
- підготовча робота, розробка проекту, перевірка якості проекту (В.С. Безрукова);
- аналітико-діагностуючий, цілеутворюючий, стратегічно-прогнозуючий, концептуально-формулюючий, організаційно-уточнюючий, експериментально-технологічний, рефлексивно-оцінювальний, оформлення і опис процесу і результатів проектування інноваційної педагогічної системи, експертно-оцінювальний. (В.В. Докучаєва);
- етап проектування (вміщує вміня: цілепокладання, створення умов, планування, проектування, моделювання, структурування, технологізація та ін.), етап реалізації проекту (В.М. Монахов);
- визначення мети і рівнів, проектування, розробка проекту, моделювання навчальних ситуацій, конструювання технологічної карти змісту і засобів навчання, етап впровадження проекту, рефлексія (В.Д. Шарко).

Основні віхи, присутні в різних структурах педагогічного проектування, це – цілепокладання, припущення результатів, конкретні шляхи і кроки для отримання цих результатів. Педагогічна технологія забезпечується проектуванням перш за все гарантованим досягненням цілі.

В.М. Монахов виділяє 11 технологій педагогічного проектування, побудованих за принципом рекурсії: проектування навчального процесу з будь-яких предметів; проектування методичної системи навчання (з предметів); проектування навчальної програми з предмету; проектування власної методичної системи вчителя «Я - вчитель»; проектування системи повторювальних робіт; проектування підручника; проектування системи корекційної роботи; проектування навчального плану; проектування освітньої траєкторії школи; управління освітніми системами; проектування програми розвитку навчального заходу.

На думку В.М. Монахова, гарантованість якості освіти пов'язана з технологією, «немає гарантованості – немає технології». Вченим розроблена **технологія гарантованого навчання**, яка являє собою модель спільної педагогічної діяльності вчителя та учнів з проектування та здійснення навчального процесу, та передбачає два етапи діяльності вчителя: проектування і реалізація навчального процесу. Етап проектування пов'язаний з конструюванням технологічної карти, яку автор називає «паспортом проекту майбутнього навчального процесу в даному класі».

У технологічній карті представлені цілепокладання, діагностика, самостійна робота, логічна структура проекту, корекція. Основний об'єкт проектування навчального процесу - навчальна тема. Цілепокладання передбачає побудову вчителем мікроцелей досліджуваної теми. Мікроціль повинна бути діагностуємою і зрозумілою учневі, оскільки в ній відбивається система вимог до його знань і вмінь. Діагностика припускає встановлення факту досягнення (недосягнення) конкретної мікроцілі. Діагностика проводиться у письмовому вигляді (не більше 10 хвилин). Головне - не обсяг змісту одноразової перевірки, а її системність і динаміка. Проектування змісту самостійних робіт здійснюється виходячи зі змісту мікроцелей. Дуже важливо диференціювати труднощі завдань за вказаними трьома рівнями. Учневі надається право вибору майбутньої оцінки або рівня складності завдань, який в даний момент відповідає його ціннісним установкам. Це змінює ставлення учнів до навчання, воно стає усвідомленим. Усувається навчальна перевантаження учнів, так як завдання диференційовані.

Кожен з трьох етапів конструювання технологічної карти (цілепокладання - діагностика - дозування домашніх завдань) вносить певні уточнення у зміст попередніх.

Логічна структура проекту (навчального процесу) - являє собою систему уроків, які розбиваються на групи за числом мікроцілей. Число і зміст мікроцілей визначають кількість зон найближчого розвитку учнів і тимчасову тривалість кожної зони. Кожен часовий відрізок закінчується виконанням самостійної роботи. Корекція розрахована на учнів, які не отримали "залік" на етапі діагностики.

Технологія гарантованого навчання забезпечує досягнення цілей створює комфортні умови навчання (не допускає перевантаження учнів).

Розглядаючи підготовку вчителів до педагогічного проектування навчального процесу з фізики, зауважимо, що педагогічне проектування навчального процесу

може включати такі види діяльності вчителя: аналітичну (концептуальну), проєкційну, діагностичну, виконавчу, корекційну.

Підводячи підсумки, можна сказати, що технологія проєктування навчального процесу: є складною за своєю структурою; гарантує досить високий рівень якості навчання.